

Nota

Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek

KORTRIJK CEDERLAAN (prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: Natascha DERWEDUWEN en Alyssa
BOECKSTEYNS
Redactie: Christof VANHOUTTE

Projectcode 2019A218

Topografische kaart:	Zie plan in bijlage 1 en 2 in verslag van resultaten bureauonderzoek
Begindatum onderzoek:	06/03/2019
Einddatum onderzoek:	03/06/2019
Relevante termen thesauri:	proefsleuvenonderzoek
Alle betrokken actoren:	Natascha Derweduwen (archeoloog), Raf Trommelmans (archeoloog), Alyssa Boeksteyns (archeoloog-assistent) en Rosalie Vincent (archeoloog- assistent)
Betrokken personen buiten het project:	/
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

0. INHOUDSTAFEL

0. INHOUDSTAFEL	3
1. BESCHRIJVEND GEDEELTE.....	4
1.1. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.1.1. Inleiding.....	4
1.1.2. Vraagstelling.....	5
1.1.3. Randvoorwaarden	7
1.1.4. Geplande werken	7
1.2. WERKWIJZE EN STRATEGIE.....	9
1.2.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie	9
1.2.2. Organisatie van het vooronderzoek	12
1.2.3. Gebruikt materiaal	12
1.2.5. Inbreng specialisten	12
1.3. ASSESSMENT ONDERZOCHE GEBIED	12
1.3.1. Landschappelijke ligging	12
1.3.2. Historische situering.....	13
1.3.3. Archeologisch kader.....	13
2. ASSESSMENTRAPPORT	15
2.1. STRATIGRAFIE	15
2.2. ASSESSMENT SPOREN	17
2.2.1. Grachten en greppels.....	18
2.2.2. Paalsporen.....	21
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	22
2.4. ASSESSMENT STALEN	23
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	23
3. DATERING EN INTERPRETATIE.....	23
3.1. GEMOTIVEERDE INTERPRETATIE VAN VONDSTEN EN SPOREN	23
3.2. CONFRONTATIE MET RESULTATEN BUREAUSTUDIE	23
3.3. SYNTHESE	24
3.4. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	24
4. POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	26
4.1. AARD VAN DE POTENTIËLE KENNIS	26
4.2. WAARDERING	26
4.3. KADER VOOR EXPLOITATIE VOOR POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	26
5. SAMENVATTING	27
6. BIBLIOGRAFIE.....	29
7. BIJLAGEN.....	30

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1. Onderzoeksopdracht

1.1.1. Inleiding

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag te Kortrijk Cederlaan en Perziklaan, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

In het kader van deze archeologienota werd een bureauonderzoek uitgevoerd. Tijdens dit bureauonderzoek werd het onderzoeksgebied geografisch, geologisch, historisch en archeologisch gesitueerd aan de hand van reeds bestaande bronnen.

1.1.2. Vraagstelling

De bedoeling van het archeologisch onderzoek is te achterhalen of archeologische sporen en structuren herkend kunnen worden binnen het projectgebied (Figuur 1). Hiertoe worden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld¹:

- Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?
- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem (beschrijving + duiding)
- Is er een begraven bodem aanwezig? Zo ja, wat is de dikte ervan.
- Heeft de huidige bebouwing een verstoring van de bodem meegebracht? Zo ja, in welke mate?
- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan worden uitgesloten dat er een archeologische site aanwezig is binnen het projectgebied?

¹ BARTHOLOMIEUX B. & VAN RANSBEEK L., 2017.

Figuur 1: Projectie van het project- en onderzoeksgebied op een luchtfoto uit 2015 (© geopunt).

1.1.3. Randvoorwaarden

Uit het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kwam naar voor dat verder onderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven aangewezen was. Hiervoor dienden in eerste instantie de bestaande gebouwen gesloopt te worden. De verhardingen en funderingen (ingrepen dieper van het maaiveld) bleven intact voor het onderzoek. De meest noordelijke woningen binnen het projectgebied zijn echter onderkelderd. Op deze locaties zal het bodemarchief reeds verstoord zijn. Voorafgaand aan het proefsleuvenonderzoek diende het plangebied onderzocht te worden door middel van landschappelijke boringen.

Het proefsleuvenonderzoek bestaat erin parallelle niet onderbroken sleuven aan te leggen van 1m80 tot 2m breed en een tussenafstand van minimum 12m en maximum 15m (van middelpunt tot middelpunt). Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet getande graafbak. Hier werden in drie fasen in totaal 11 sleuven aangelegd. Daar waar in het noorden de woningen onderkelderde waren, was het bodemarchief reeds verstoord. De bestaande weg blijft intact en maakt geen deel uit te maken van het plangebied.

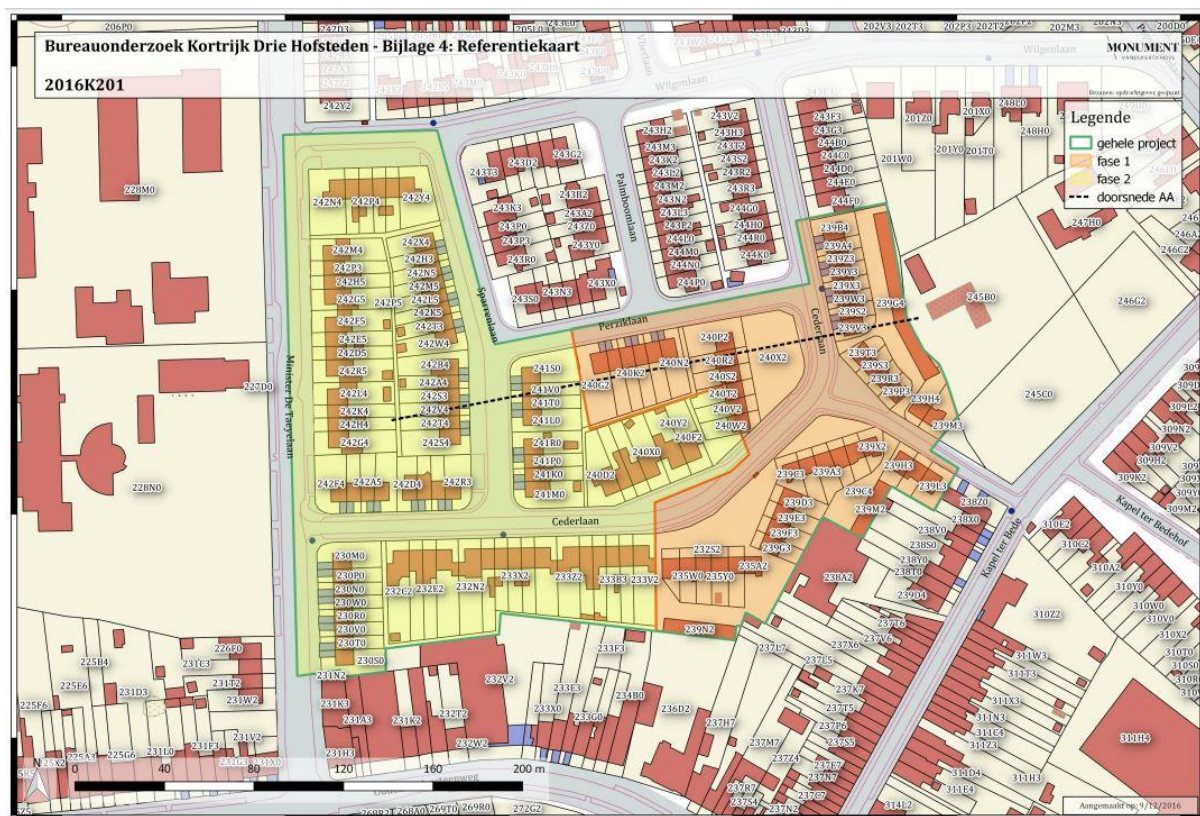
Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden.

De grond wordt gescheiden afgegraven (teelaarde, moederbodem) en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt. Voor het grondwerk werd gebruik gemaakt van een rupskraan met niet-getande kraanbak.

1.1.4. Geplande werken²

Het gebied dat ontwikkeld wordt is ongeveer 13500m² groot. Het maakt deel uit van een grotere ontwikkeling bestaande uit twee fasen. Dit verslag omhelst de eerste fase (Figuur 2) van de geplande werken. Binnen het projectgebied worden 18 woningen, 40 appartementen (verdeeld over vier blokken) en 18 assistentiewoningen opgetrokken (Figuur 3 en Figuur 4). De resterende grond zal bestaan uit tuinen, groenzone, wadi's en de wegenis. De wegenis wordt niet aangepast binnen deze eerste fase. Ongeveer 8300m² zal worden ingedeeld als groenzone, de resterende 5200m² wordt bebouwd en verhard. Op het projectgebied worden enkel de appartementen onderkelderde. Andere diepere uitgravingen omvat de aanleg van twee liftkokers. In de assistentiewoningen wordt eveneens één lift voorzien. De woningen zullen opgetrokken worden door middel van paalfunderingen met daarboven een betonplaat. Gezien de omvang van de werken werd uitgegaan van een totale vernieling van het archeologisch bodemarchief.

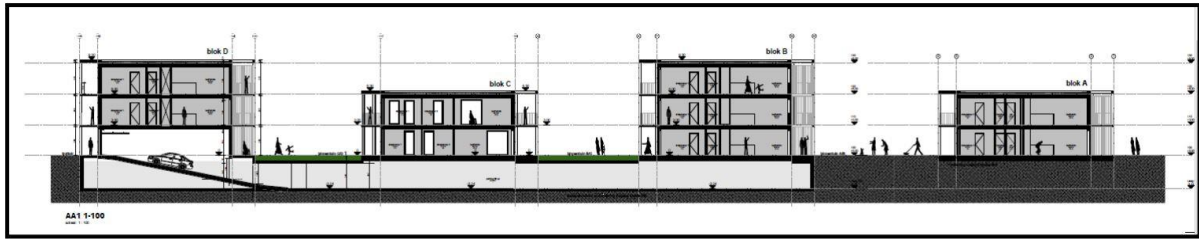
² BARTHOLOMIEUX B. & VAN RANSBEEK L., 2017.

Figuur 2: Referentiekaart van geplande werken met fase1 (projectgebied) en fase 2.

Figuur 3: Grondplan van projectgebied en fase 2 na geplande werken.

Figuur 4: Doorsnede A-A (zie figuur 2) van de parkeerbak onder de appartementen.

1.2. Werkwijze en strategie

1.2.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie

Gezien de uitgevoerde bureaustudie de aanwezigheid van een archeologische site niet kon uitsluiten werd overgegaan tot een proefsleuvenonderzoek. Hierbij werden vier parallelle, 1,80m brede sleuven met een tussenafstand van ca.15m en een NW-ZO oriëntatie aangelegd met als doel de ondergrond archeologisch in kaart te brengen.

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd in verschillende fases in functie van stockage van werfmateriaal na de afbraak van de woningen. Gezien dit gegeven en het feit dat de bomen ter hoogte van de zuidelijke groenzone behouden dienen te blijven, werd de oriëntatie van de sleuven ter hoogte van deze groenzones enigszins gewijzigd. Bij deze heroriëntatie werd rekening gehouden met de te ligging van de te behouden bomen inclusief boomwortels. (Figuur 5 en Figuur 6).

Ook voor de resterende zones binnen het plangebied werd afgeweken van het programma van maatregelen. Gezien het aanleggen van sleuven doorheen funderingen van woonblokken weinig tot geen archeologische meerwaarde biedt, werd gekozen deze sleuven direct naast de woonblokken aan te leggen. Op die manier wordt de funderingen gemeden en neemt de kans op het aantreffen van eventueel bewaard gebleven archeologische resten toe. Enkel voor de zone ter hoogte van de parkeergarage werden de oriëntatie van de proefsleuf behouden.

Op Figuur 7 worden de verschillende uitgegraven sleuven geprojecteerd op het kadasterplan. In totaal werden 11 sleuven aangelegd. Sleuf 1 had een oppervlakte van 55m², sleuf 2: 45m², sleuf 3: 65m², sleuf 4: 67m², sleuf 5: 56m², sleuf 6: 63m², sleuf 7: 163m², sleuf 8: 37m², sleuf 9: 60m², sleuf 10: 75m² en sleuf 11: 183m² (Tabel 1). In totaal werd 869m² van het terrein archeologisch onderzocht door middel van een proefsleuvenonderzoek. Dit komt neer op ca. 12,24% van de totale oppervlakte van het onderzoeksgebied (blauwe kader Figuur 7) dat werd onderzocht (7100m²).³

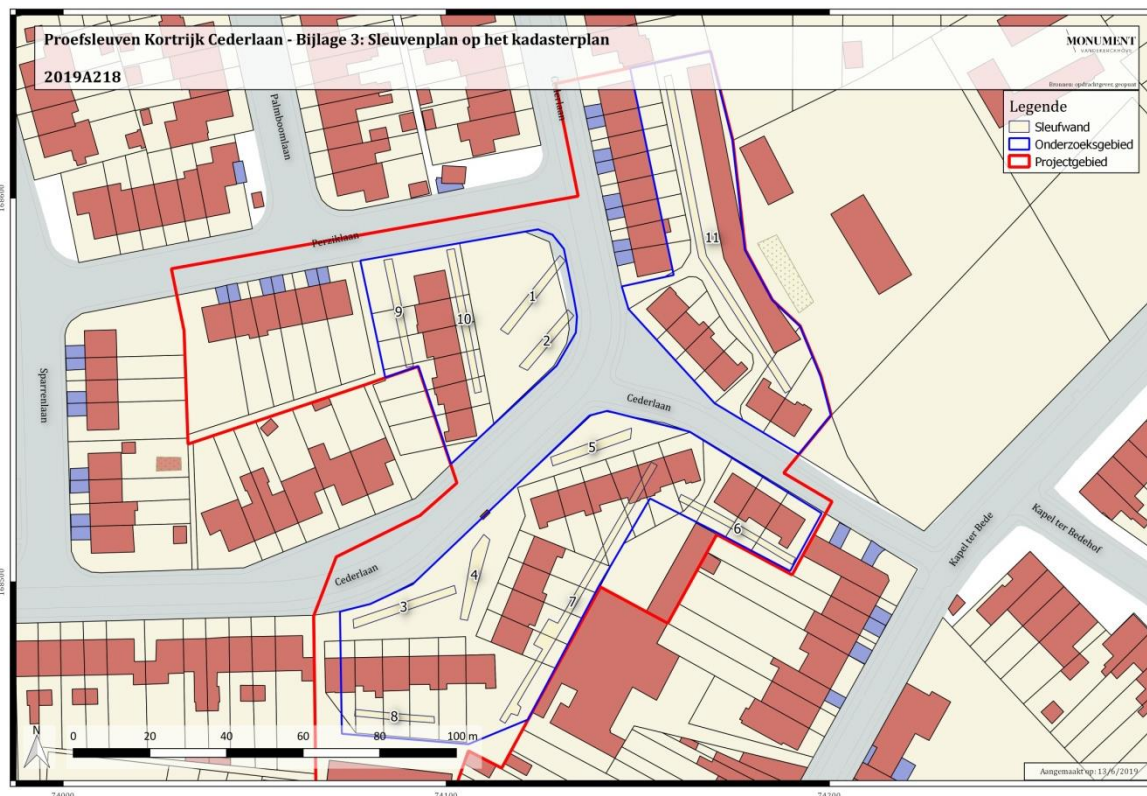
³ Voor de berekening van het onderzochte percentage werden de zones van de afgebroken huizen niet meegeteld.

Figuur 5: Zicht op de bestaande toestand ter hoogte van de zuidelijke groenzone met de te behouden bomen.

Figuur 6: Zicht op de aangelegde sleuven tussen de te behouden bomen.

Figuur 7: Inplantingsplan van de proefsleuven op het kadasterplan (zie bijlage 3).

Tabel 1: Oppervlaktes van de verschillende sleuven.

Sleufnummer	Oppervlakte (m ²)
1	55
2	45
3	65
4	67
5	56
6	63
7*	163
8	37
9	60
10	75
11	183
Totaal	869m²
Totale oppervlakte plangebied	7100m ²
%	12,24%

*inclusief kijkvenster

1.2.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het terreinwerk werd uitgevoerd door Natascha Derweduwen (veldwerkleider) en Alyssa Boecksteyns (archeoloog-assistent) voor fase 1, Natascha Derweduwen (veldwerkleider) en Rosalie Vincent (archeoloog-assistent) voor fase 2 en Raf Trommelmans (veldwerkleider) en Alyssa Boecksteyns (archeoloog-assistent) voor fase 3. Tevens werd een beroep gedaan op aardkundige Pierre Legrand.

1.2.3. Gebruikt materiaal

Voor het afgraven werd gebruik gemaakt van een rupskraan met een platte graafbak van 1,80m breed. De bodem werd afgegraven tot op het archeologisch relevante niveau, waar de sporen zichtbaar werden. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van de veldwerkleider om te verzekeren dat de juiste diepte werd bekomen. Onmiddellijk na het uitgraven werden de sporen opgeschaafd, gefotografeerd (code **KOCE19 2019A218**) en beschreven. Teneinde een goed inzicht te krijgen in de bodemopbouw werden verspreid over het terrein een viertal wandprofielen schoongemaakt, gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1:20. De foto's werden genomen met een Nikon van het type Coolpix waterproof 18m/59ft Shockproof 2m 6.6ft met optical zoom 4.3-21.5mm 1:2.8. Alle vondsten werden gerecupereerd per context en in een vondstenzakje gestoken samen met een vondstenkaartje. Het digitaal inmeten van de sporen en het bepalen van de hoogte van het terrein en de afgegraven niveaus (in TAW) werd gedaan door middel van een GPS toestel.

1.2.5. Inbreng specialisten

Aardkundige Pierre Legrand stond in voor de registratie en interpretatie van de gezette bodemprofielen.

1.3. Assessment onderzochte gebied

1.3.1. Landschappelijke ligging⁴

Het projectgebied situeert zich in de wijk Drie Hofsteden, ten zuidoosten van het Kortrijkse stadscentrum. In het noorden wordt het projectgebied begrensd door de Perziklaan, aan de andere zijden liggen andere percelen. Iets verder ten oosten ligt de Ringlaan. Het projectgebied ligt in zandlemig Vlaanderen, in een lager gedeelte van Kortrijk, tussen de Leie (in het noorden) en het Zuid-Vlaamse Heuvelland (in het zuiden). De Leie doorsnijdt Kortrijk, wiens ontwikkeling nauw samen ging met de evolutie van de Leievallei. De hoogte van het projectgebied schommelt tussen de +19,8m TAW en de 18,7m TAW.

⁴ BARTHOLOMIEUX B. & VAN RANSBEEK L., 2017.

Bodemkundig staat het projectgebied gekarteerd als OB (bebouwde zone). Buiten deze zone bemerken we in de directe omgeving voornamelijk vochtige en natte zandleembodems.

1.3.2. Historische situering⁵

Kortrijk is een van de oudste steden van België. Reeds in de 1^e eeuw na Christus ontstond Kortrijk als Gallo-Romeinse vicus Cortoriacum. Deze lag aan het kruispunt van de wegen Boulogne-Tongeren en Doornik-Oudenburg, langs de oevers van de Leie.

De Kortrijkse pagus of gouw strekte zich in het begin van de 8^e eeuw uit tussen de Leie en de Schelde. Omstreeks 1000 werd het graafschap Vlaanderen door Boudewijn IV verdeeld in kasselrijen. Aanvankelijk was Kortrijk nog afhankelijk van Doornik, maar vanaf 1071 werd het een onafhankelijke kasselrij. In deze periode wonnen de steden aan belang. In de 13^e eeuw won Kortrijk aan belang door de lakenindustrie. De conflicten tussen de Franse koning en Vlaanderen deden de economie in Kortrijk stagneren. Kortrijk werd door franse troepen bezet in de aanloop naar de Guldensporenslag (1302). In 1340 werd gestart met het graven van de Nieuwe Leie. In mei 1381 werd de stad veroverd door Lodewijk II van Male. Filips de Stoute, hertog van Bourgondië luidde een periode van vrede en heropbouw in die zeventig jaar duurde. De opkomende linnenindustrie bracht de welvaart niet terug. Na de dood van Maria van Bourgondië (1482) raakte Kortrijk immers opnieuw in een oorlog tegen de Fransen betrokken wat resulteerde in vijf Franse bezettingen. Kortrijk was in de late 17e eeuw en eerste helft 18e eeuw een van de vestingsteden die deel uitmaakten van de Nederlandse vestingbarrière in de Zuidelijke Nederlanden. Op 28 maart 1820 werd het verdrag van Kortrijk getekend dat de grens tussen België en Frankrijk vastlegde.

Over het onderzoeksgebied zelf is op historisch vlak niet veel geweten. Op de Ferrariskaart is het projectgebied als akkerland gekarteerd. Ook op andere historische kaarten is het projectgebied onbebouwd. De eerste bebouwing is te bemerken op de luchtfoto uit 1971. Deze is vrijwel dezelfde als de huidige bebouwing. Wellicht werd het projectgebied bebouwd tussen 1962 en 1964 in het kader van de sociale woonwijk de Drie Hofsteden⁶.

1.3.3. Archeologisch kader⁷

Binnen het projectgebied zelf werd nog geen eerder archeologisch onderzoek uitgevoerd. Ook voor de directe omgeving zijn er maar weinig archeologische gegevens gekend, getuige de kaart van de Centraal Archeologische Inventaris. De meeste aanwijzingen betreffen sites met walgracht uit de late middeleeuwen.

⁵ BARTHOLOMIEUX B. & VAN RANSBEEK L., 2017.

⁶ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: Sociale woonwijk de Drie Hofsteden. In Inventaris Onroerend Erfgoed. Opgehaald van <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/302381>.

⁷ BARTHOLOMIEUX B. & VAN RANSBEEK L., 2017.

In de buurt werden twee archeologische onderzoeken uitgevoerd die vondsten uit de Romeinse periode aan het licht brachten. In de buurt van het projectgebied werden ook nog mesolithische artefacten aangetroffen bij een veldprospectie in 1991.

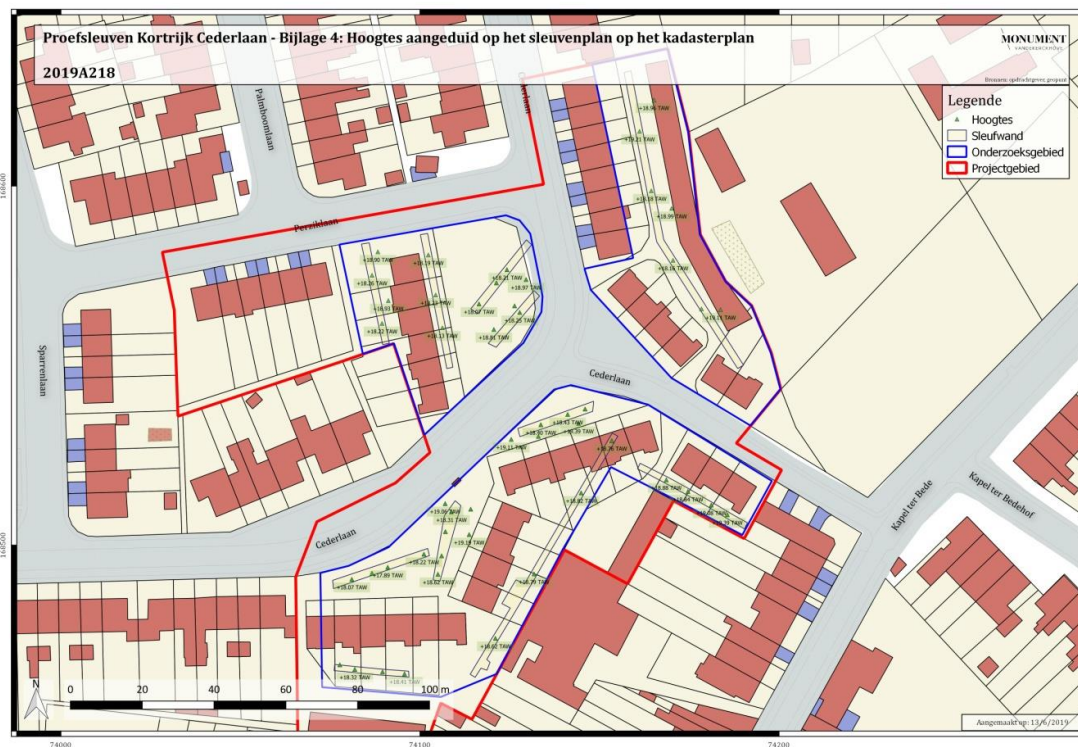
2. ASSESSMENTRAPPORT

2.1. Stratigrafie

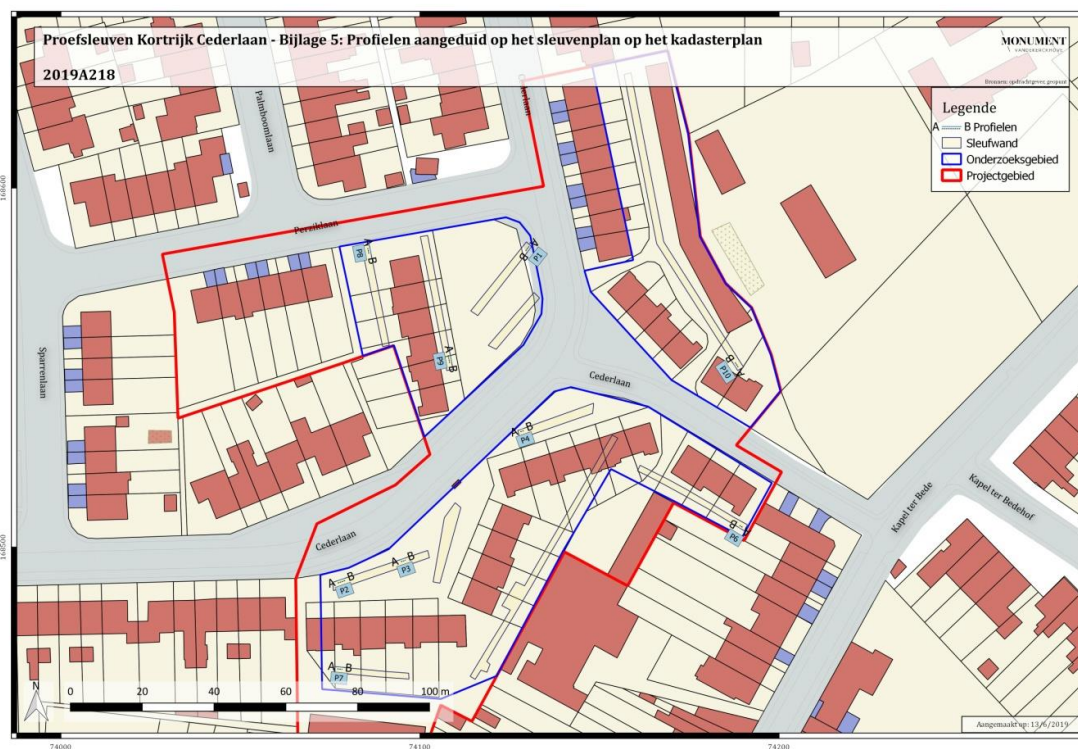
Voorafgaand aan het archeologisch onderzoek werden landschappelijke boringen uitgevoerd binnen het plangebied conform het programma van maatregelen van de bureaustudie. De bodemopbouw vastgesteld tijdens de landschappelijke boringen werd bevestigd tijdens het proefsleuvenonderzoek. Voor een gedetailleerd verslag wordt verwezen naar de resultaten van deze landschappelijke boringen.⁸ In totaal werden vier bodemprofiel uitgegraven en geregistreerd verspreid binnen het plangebied. Voor de locatie van deze profielen wordt verwezen naar Figuur 9 en bijlage 5.

Over het algemeen kon tijdens het proefsleuvenonderzoek dezelfde bodemopbouw vastgesteld worden. In de groenzones betrof de bodemopbouw een A(an)-A(p)-B-C opbouw, waarbij de dikte van de A(p) en B-horizont varieerde. Er kon een vrij dikke, humeuze A(an)-horizont vastgesteld worden over het projectgebied. Deze was ongeveer 30 à 40cm dik, had een donkerbruine kleur en was sterk gebioturbeerd met boom- en plantenwortels. Daaronder bevond zich een tweede horizont of A(p)-horizont met een dikte van circa 25cm. Deze had een lichtbruine tot grijsbruine kleur en was minder humeus en bevatte baksteenspikkels. De B-horizont werd vastgesteld vanaf een diepte van circa 50cm en was op bepaalde plaatsen tot ca. 20cm dik. Deze horizont had een lichtbruine kleur en vertoonde sporen van bioturbatie (boomwortels). Pas vanaf een diepte van gemiddeld circa 70cm werd de C-horizont aangesneden. Deze had een beige tot blauwgrijze kleur en bestond uit kleiige zandleem.

⁸ LEGRAND P., 2019.

Figuur 8: Hoogtes aangeduid op het kadasterplan (zie bijlage 4).

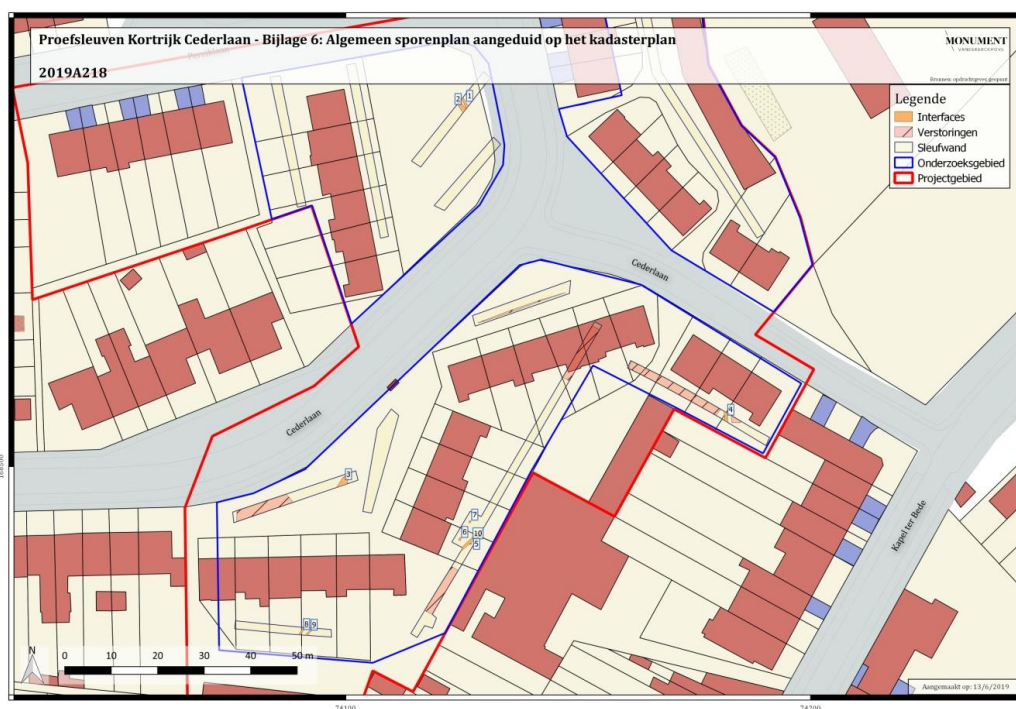
Figuur 9: Profiellocaties aangeduid op het kadasterplan (zie bijlage 5).

Figuur 10: Referentieprofiel P1 in sleuf 1.

2.2. Assessment sporen

In totaal konden 10 grondsporen opgetekend worden in sleuven 1, 3, 7 en 8. In de andere sleuven werden geen sporen aangetroffen. Het gaat om de archeologische resten van vijf greppels, twee grachten, twee paalsporen en een natuurlijk spoor. Daarnaast kon tijdens het terreinwerk ook vastgesteld worden dat het archeologisch niveau ter hoogte van de afgebroken gebouwen zwaard verstoord was. De beschrijving van de aangetroffen sporen kan gevolgd worden op Figuur 11.

Figuur 11: Sporenplan aangeduid op het kadasterplan (zie bijlage 6).

2.2.1. Grachten en greppels

Spoor 1 en 2 (Figuur 12) zijn een greppel en een gracht die vlak bij elkaar werden aangetroffen in sleuf 1. Spoor 1 is vrij goed zichtbaar en heeft een donker bruine vulling. Spoor 2 is vaag afgelijnd, de vulling kenmerkt zich door een donker bruingrijze kleur. Beide sporen hebben een noordwest-zuidoost oriëntatie. In het geval van spoor 2 kan een natuurlijke oorsprong niet uitgesloten worden. Spoor 4 (Figuur 13) is een greppel met een donker bruinig (blauw)grijze vulling en heeft een noordwest-zuidoost oriëntatie. In sleuf 8 werden er tevens twee parallelle greppels aangetroffen, spoor 8 en 9 (Figuur 14). Deze hebben eerder een noordoost-zuidwest oriëntatie. De sporen zijn vrij vaag en hebben een donker bruingrijze vulling. Spoor 10 (Figuur 15) tot slot werd aangesneden in sleuf 7. Deze greppel heeft een donker grijze tot blauwgrijze kleur en is noordoost-zuidwest georiënteerd. Het spoor werd gecoupeerd (Figuur 16) en is bewaard tot op een diepte van 55cm onder archeologisch niveau.

Figuur 12: Spoor 1 en 2, sleuf 1.

Figuur 13: Spoor 4, sleuf 6.

Figuur 14: Spoor 8 en 9, sleuf 8.

Figuur 15: Spoor 10, sleuf 7.

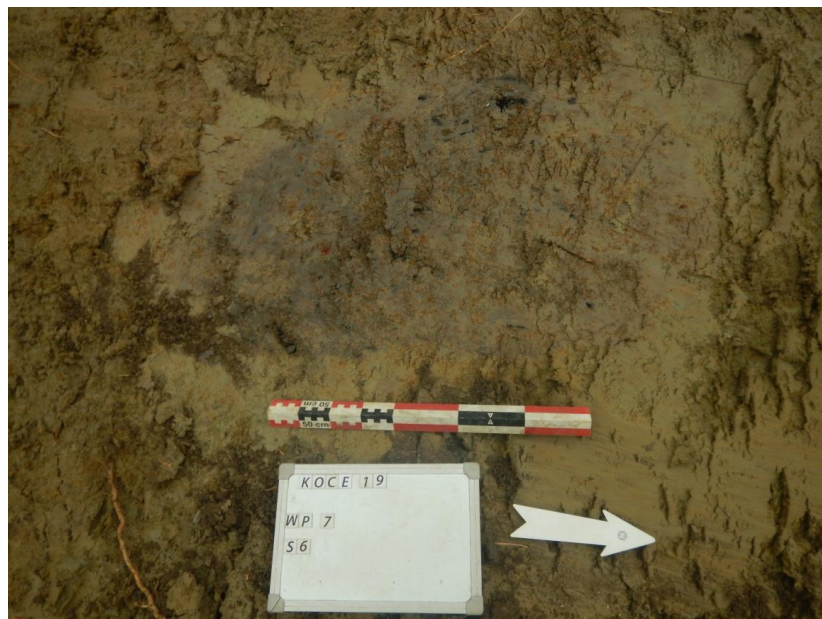
Figuur 16: Spoor 10, sleuf 7, coupe.

2.2.2. Paalsporen

Vlak bij greppel 10 in sleuf 7, werden twee paalkuilen aangetroffen (spoor 5 en 6). Spoor 5 (Figuur 17) kenmerkt zich door een vrij donker blauwig grijze vulling en ligt aan de zuidelijke zijde van greppel 10. De vorm van dit spoor is eerder onregelmatig. Spoor 6 ligt ten westen van de greppel en heeft een eerder lichtere bruinzwarte vulling. Spoor 6 werd gecoupeerd en heeft een diepte van ongeveer 45cm. In dit paalspoor werd ook handgevormd aardewerk aangetroffen.

Figuur 17: Spoor 5, sleuf 7.

Figuur 18: Spoor 6, sleuf 7.

Figuur 19: Spoor 6, sleuf , coupe.

2.3. Assessment vondsten

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden een vijftien tal wandscherven in handgevormd aardewerk uit de vulling van paalkuil 6 ingezameld (Inr. 1, Figuur 20 en Figuur 21). Dit aardewerk kan op basis van de vormkenmerken gedateerd worden in de metaaltijden/Romeinse periode. Er werd tijdens het onderzoek enkel aardewerk aangetroffen. Er zijn geen vondsten uit andere vondstcategorieën.

Figuur 20: Zicht op het handgevormd aardewerk uit spoor 6.

Figuur 21: Detail van het handgevormd aardewerk uit spoor 6.

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

3. DATERING EN INTERPRETATIE

Op het onderzoeksterrein werd een kleiige zandleem aangetroffen met een A(an)-A(p)-B-C opbouw. De humeuze A(an)-horizont had een dikte van ongeveer 30 à 40cm. De A(p)-horizont had een dikte van circa 25cm. De B-horizont werd vastgesteld vanaf een diepte van circa 50cm en was op bepaalde plaatsen tot ca. 20cm dik. Pas vanaf een diepte van gemiddeld circa 70cm werd de C-horizont aangetroffen.

Het archeologisch niveau bevond zich in het noorden en het westen ca. +18,20m TAW, in het zuidoostelijk deel op ca. +18,80m TAW.

3.1. Gemotiveerde interpretatie van vondsten en sporen

Binnen het plangebied werden de archeologische resten van vijf greppels, twee grachten, twee paalsporen en een natuurlijk spoor aangetroffen. Spoor 6, een paalspoor, kan met zekerheid gedateerd worden in de metaaltijden/Romeinse periode op basis van het aangetroffen vondstenmateriaal. Over de resterende archeologische sporen kan geen uitspraak gedaan worden wat betreft datering.

3.2. Confrontatie met resultaten bureaustudie

In de omgeving van het projectgebied werden op gelijkaardig gelegen locaties reeds vondsten uit het mesolithicum tot de Romeinse periode gedaan, waardoor de kans om verdere archeologische vondsten aan te treffen uit deze periodes zeer reëel werd ingeschat. Bij het proefsleuvenonderzoek werd aardewerk aangetroffen uit de metaaltijden/Romeinse periode, wat de hypothese uit de bureaustudie lijkt te bevestigen.

3.3. Synthese

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bracht slechts een beperkte hoeveelheid archeologische sporen aan het licht. Ook werd er maar in één spoor materiaal aangetroffen. Op basis van de beperkte hoeveelheid aangetroffen sporen en de hoge graad aan verstoring binnen het plangebied lijkt het niet wenselijk verder archeologisch vervolgonderzoek te adviseren.

3.4. Beantwoording onderzoeksvragen

- Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein? Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem (beschrijving + duiding)?
 - In totaal werden vier bodemprofiel uitgegraven en geregistreerd verspreid binnen het plangebied. Over het algemeen kon tijdens het proefsleuvenonderzoek dezelfde bodemopbouw vastgesteld worden. In de groenzones betrof de bodemopbouw een A(an)-A(p)-B-C opbouw, waarbij de dikte van de A(p) en B-horizont varieerde. Er kon een vrij dikke, humeuze A(an)-horizont vastgesteld worden over het projectgebied. Deze was ongeveer 30 à 40cm dik, had een donkerbruine kleur en was sterk gebioturbeerd met boom- en plantenwortels. Daaronder bevond zich een tweede horizont of A(p)-horizont met een dikte van circa 25cm. Deze had een lichtbruine tot grijsbruine kleur en was minder humeus en bevatte baksteenspikkels. De B-horizont werd vastgesteld vanaf een diepte van circa 50cm en was op bepaalde plaatsen tot ca. 20cm dik. Deze horizont had een lichtbruine kleur en vertoonde sporen van bioturbatie (boomwortels). Pas vanaf een diepte van gemiddeld circa 70cm werd de C-horizont aangesneden. Deze had een beige tot blauwgrijze kleur en bestond uit kleiige zandleem.
- Is er een begraven bodem aanwezig? Zo ja, wat is de dikte ervan.
Er is geen begraven bodem aanwezig op het terrein. Dit werd reeds vastgesteld tijdens het landschappelijk booronderzoek.
- Heeft de huidige bebouwing een verstoring van de bodem meegebracht? Zo ja, in welke mate?

Ja, ter hoogte van de afgebrboken huizenblokken bleek dat de recent afgebroken bebouwing de ondergrond sterk heeft verstoord tot op het archeologische niveau.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
Ja, er werden 10 grondsporen aangetroffen tijdens het onderzoek. Het gaat om de archeologische resten van vijf greppels, twee grachten, twee paalsporen en een natuurlijk spoor.
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
De sporen zijn redelijk goed bewaard.
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
Nee, deze maken geen deel uit van een structuur.
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
Het aangetroffen vondstmateriaal uit paalspoor 6 kan worden gedateerd in de metaaltijden/Romeinse periode. Over de resterende sporen kunnen geen uitspraken worden gedaan gezien het ontbreken aan dateerbaar materiaal.
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
Nee, er zijn geen indicaties van artisanale activiteiten.
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
De aangetroffen greppels duiden er op dat de perceelsindeling in het verleden anders georiënteerd is geweest.
- Kan worden uitgesloten dat er een archeologische site aanwezig is binnen het projectgebied?
Ja. Er is geen relevante archeologische site aanwezig op het terrein.

4. POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING

4.1. Aard van de potentiële kennis

De kennisvermeerdering na dit archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bestaat erin dat er reeds in de metaaltijden/Romeinse periode menselijke activiteit is geweest op het terrein, maar dat deze heel gering is.

4.2. Waardering

De prospectie met ingreep in de bodem leverde het bewijs dat de gronden vermoedelijk lang in gebruik waren als akkerland. Het potentieel tot kennisvermeerdering van de waargenomen archeologische sporen wordt als dermate laag ingeschat dat een vervolgonderzoek niet wordt geadviseerd.

4.3. Kader voor exploitatie voor potentieel op kennisvermeerdering

Verder onderzoek op het projectgebied wordt niet aanbevolen en zou niet leiden tot een vermeerdering van de kennis.

5. SAMENVATTING

Het gebied dat ontwikkeld wordt is ongeveer 13500m² groot. Het maakt deel uit van een grotere ontwikkeling bestaande uit twee fasen. Dit verslag omhelst de eerste fase (Figuur 2) van de geplande werken. Binnen het projectgebied worden 18 woningen, 40 appartementen (verdeeld over vier blokken) en 18 assistentiewoningen opgetrokken. De resterende grond zal bestaan uit tuinen, groenzone, wadi's en de wegenis. De wegenis wordt niet aangepast binnen deze eerste fase. Ongeveer 8300m² zal worden ingedeeld als groenzone, de resterende 5200m² wordt bebouwd en verhard. Op het projectgebied worden enkel de appartementen onderkelderd. Andere diepere uitgravingen omvat de aanleg van twee liftkokers. In de assistentiewoningen wordt eveneens één lift voorzien. De woningen zullen opgetrokken worden door middel van paalfunderingen met daarboven een betonplaat. Gezien de omvang van de werken werd uitgegaan van een totale vernieling van het archeologisch bodemarchief.

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd in verschillende fases in functie van stockage van werfmateriaal na de afbraak van de woningen. Gezien dit gegeven en het feit dat de bomen ter hoogte van de zuidelijke groenzone behouden dienen te blijven, werd de oriëntatie van de sleuven ter hoogte van deze groenzones enigszins gewijzigd. Bij deze heroriëntatie werd rekening gehouden met de te ligging van de te behouden bomen inclusief boomwortels. Ook voor de resterende zones binnen het plangebied werd afgeweken van het programma van maatregelen. Gezien het aanleggen van sleuven doorheen funderingen van woonblokken weinig tot geen archeologische meerwaarde biedt, werd gekozen deze sleuven direct naast de woonblokken aan te leggen. Enkel voor de zone ter hoogte van de parkeergarage werden de oriëntatie van de proefsleuf behouden.

Over het algemeen kon tijdens het proefsleuvenonderzoek dezelfde bodemopbouw vastgesteld worden. In de groenzones betrof de bodemopbouw een A(an)-A(p)-B-C opbouw, waarbij de dikte van de A(p) en B-horizont varieerde. Er kon een vrij dikke, humeuze A(an)-horizont vastgesteld worden over het projectgebied. Deze was ongeveer 30 à 40cm dik, had een donkerbruine kleur en was sterk gebioturbeerd met boom- en plantenwortels. Daaronder bevond zich een tweede horizont of A(p)-horizont met een dikte van circa 25cm. Deze had een lichtbruine tot grijsbruine kleur en was minder humeus en bevatte baksteenspikkels. De B-horizont werd vastgesteld vanaf een diepte van circa 50cm en was op bepaalde plaatsen tot ca. 20cm dik. Deze horizont had een lichtbruine kleur en vertoonde sporen van bioturbatie (boomwortels). Pas vanaf een diepte van gemiddeld circa 70cm werd de C-horizont aangesneden. Deze had een beige tot blauwgrijze kleur en bestond uit kleiige zandleem.

In totaal konden 10 grondsporen opgetekend worden in sleuven 1, 3, 7 en 8. In de andere sleuven werden geen sporen aangetroffen. Het gaat om de archeologische resten van vijf greppels, twee grachten, twee paalsporen en een natuurlijk spoor. Daarnaast kon tijdens het

terreinwerk ook vastgesteld worden dat het archeologisch niveau ter hoogte van de afgebroken gebouwen zwaard verstoord was.

Gezien het geringe aantal relevante archeologische sporen binnen het plangebied, alsook de hoge verstoringsgraad ter hoogte van de afgebroken huizen wordt geen verder archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd. Er dienen geen bijkomende maatregelen genomen te worden.

6. BIBLIOGRAFIE

BARTHOLOMIEUX B., LEENKNEGT B., VAN RANSBEECK L., 2017. *Archeologienota, Kortrijk Drie Hofsteden (prov. west-vlaanderen) Verslag van resultaten Bureauonderzoek 2016K201* OE ID: 3662, Ingelmunster.

LEGRAND P., 2019. *Nota, Kortrijk Drie Hofsteden (prov. west-vlaanderen) Verslag van resultaten landschappelijke boringen 2019A374*, Ingelmunster.

7. BIJLAGEN

Projectcode	2019A218
Onderwerp	Plannenlijst
Bijlage	1
Onderwerp/type	Situering plangebied op luchtfoto 2015
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/06/2019
Bijlage	2
Onderwerp/type	Situering plangebied op GRB
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/06/2019
Bijlage	3
Onderwerp/type	Sleuvenplan
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/06/2019
Bijlage	4
Onderwerp/type	Sleuvenplan met aanduiding van de hoogtes
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/06/2019
Bijlage	5
Onderwerp/type	Profielnummers
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/06/2019
Bijlage	6
Onderwerp/type	Algemeen sporenplan op GRB
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	13/06/2019
Bijlage	7
Onderwerp/type	Referentieprofiel
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal

Datum	18/05/2018
Bijlage	8
Onderwerp/type	Sporenlijst
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2018
Bijlage	9
Onderwerp/type	Fotolijst
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2018
Bijlage	10
Onderwerp/type	Inventarislijst
Aanmaakschaal	/
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	24/05/2018

Meer informatie is tevens beschikbaar via het digitale registratiesysteem:

<http://www.monarcheo.be/web/monument/archeologie/public/home/home?globals=%7B%22ProjectId%22%3A%2226c8683a-14b6-42df-adc2-aa02009ed6aa%22%7D>